

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om at bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2024 og 2025 ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Baggrund

Formålet med kvælstofvådområder under ordningen vand- og klimaprojekter er at forbedre natur- og vandmiljø ved at reducere udledningen af kvælstof (N) til fjorde og kystvand. Kvælstofvådområder skal være placeret så kystnært som muligt i hoved- og deloplande med et kvælstofreduktionsbehov.

Formålet med lavbundsprojekter under ordningen vand- og klimaprojekter er at nedbringe udledningen af CO₂ til atmosfæren, reducere kvælstofudledningen til vandmiljøet samt forbedre naturen. Lavbundsprojekter skal være placeret på kulstofrige lavbundsjord.

Formålet med fosforvådområder er at reducere udledningen af fosfor til søer. Fosforvådområder skal placeres umiddelbart opstrøms søer med et fosforreduktionsbehov.

Formålet med projekter om restaurering af ådale (fysiske vandløbsindsatser) er at genskabe sammenhængen mellem vandløb og de vandløbsnære arealer gennem en restaurering af vandløbet og dets ådal med henblik på at forbedre de fysiske forhold i vandløbet. Indsatsen skal gennemføres for de vandområder for hvilke, der er angivet en indsats i de gældende vandområdeplaner.

Etablering af vand- og klimaprojekter sker i henhold til artikel 73 i forordning nr. 2115/2021. Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til forundersøgelse og etablering af projekter under en af de fire indsatser. Der ydes 100 pct. tilskud til projekterne.

Det bemærkes, at der blev foretaget en screening af bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2023, og der blev truffet afgørelse om, at bekendtgørelsen ikke var omfattet af kravet om miljøvurdering.

Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023, finder anvendelse på planer og programmer, som defineret i lovens § 2, stk. 1, nr. 1. Miljøvurderingsloven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet og dele af Europa-Parlamentets og Rådets

direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

Det følger af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 2, at myndighederne skal gennemføre en vurdering af, om planer og programmer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, når disse i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Ordningen om tilskud til vand- og klimaprojekter er miljøvurderet som en del af den danske CAP-plan.

Myndigheden træffer afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, er omfattet kravet om miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier der fremgår af bilag 3 til loven. De planlagte ændringer af ordningen, samt Landbrugsstyrelsens vurdering af ændringer, fremgår af bilag 1.

Afgørelse

Landbrugsstyrelsen vurderer, at ændringerne i bekendtgørelsen om tilskud til vand- og klimaprojekter 2024 og 2025 ikke forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringerne skal derfor ikke miljøvurderes, jf. miljøvurderingslovens § 10.

Begrundelse, jf. miljøvurderingslovens § 33.

Landbrugsstyrelsen har herved lagt vægt på, at der er tale om en videreførelse af en eksisterende tilskudsordning, med justeringer i de allerede eksisterende indsatser. Ordningen udstedes med hjemmel i CAP-loven, jf. lov nr. 407 af 25. april 2023, og er blevet miljøvurderet som en del af den danske CAP-plan.

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at bekendtgørelsen ikke forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringerne til ordningen ændrer derfor ikke i væsentlig grad på forholdene for anlæggelse af vand- og klimaprojekter og den samlede miljøeffekt af projekterne forventes at være på samme niveau, som forudsat i den allerede udarbejdede miljøvurdering for CAP-planen.

Screeningen er vedlagt som bilag 1. Screeningen viser at ændringerne af bekendtgørelsen ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet. Bekendtgørelsen skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Se bilag 1 for screening af bekendtgørelsen, der også beskriver planens forventede indhold.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for at tilvejebringe en plan, høre de berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering. Høringen af de berørte myndigheder blev foretaget i perioden den 6. november 2023 til den 21. november 2023.

De berørte myndigheder udgør i denne sammenhæng kommunerne, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, Miljøministeriet og Fødevareministeriet.

Der er ikke kommet bemærkninger til høringen.

Klagevejledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 48, stk. 1, kan en afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen er udarbejdet i henhold til. Bekendtgørelsen er udarbejdet i henhold til CAP-loven. Der kan derfor klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. CAP-lovens § 27.

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til Landbrugsstyrelsen ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen), jf. CAP-lovens § 27, stk. 2, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Læs mere om, hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

BILAG 1

Screening af bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2024 og 2025

Vand- og klimaprojekter er en ikke-produktiv projektstøtteordning med fire indsatser: kvælstofvådområder, lavbundsprojekter, fosforvådområder og fysiske vandløbsindsatser.

Formålet med kvælstofvådområder under ordningen vand- og klimaprojekter er at forbedre natur- og vandmiljø ved at reducere udledningen af kvælstof (N) til fjorde og kystvand. Kvælstofvådområder skal være placeret så kystnært som muligt i hoved- og deloplande med et kvælstofreduktionsbehov.

Formålet med lavbundsprojekter under ordningen vand- og klimaprojekter er at nedbringe udledningen af CO₂ til atmosfæren, reducere kvælstofudledningen til vandmiljøet samt forbedre naturen. Lavbundsprojekter skal være placeret på kulstofrige lavbundsjord.

Formålet med fosforvådområder er at reducere udledningen af fosfor til søer. Fosforvådområder skal placeres umiddelbart opstrøms søer med et fosforreduktionsbehov.

Formålet med projekter om restaurering af ådale (fysiske vandløbsindsatser) er at genskabe sammenhængen mellem vandløb og de vandløbsnære arealer gennem en restaurering af vandløbet og dets ådal med henblik på at forbedre de fysiske forhold i vandløbet. Indsatsen skal gennemføres for de vandområder for hvilke, der er angivet en indsats i de gældende vandområdeplaner.

Etablering af vand- og klimaprojekter sker i henhold til artikel 73 i forordning nr. 2115/2021. Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til forundersøgelse og etablering af projekter under en af de fire indsatser. Der ydes 100 pct. tilskud til projekterne.

Ordningen blev miljøvurderet som en del af den danske CAP-plan.

Der er planlagt følgende relevante ændringer i tilskudsbekendtgørelsen for 2024 og 2025 (ordningen forventes at blive flerårig):

- Der indføres to nye indsatser på ordningen, så det fra 2024 også er muligt at søge om tilskud til projekter om restaurering af ådale og fosforvådområdeprojekter.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om de planlagte ændringer af bekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

(1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:
- i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

Ordningen har til formål at dække udgifter til gennemførelse af projekter, der afhængig af indsats er forskellige i forhold til effekter, beliggenhed samt økonomisk og arealmæssigt omfang. Alle projekter får dog tinglyst servitut på de involverede ejendomme med henblik på at fastholde den

med projektet etableret tilstand. Dvs. at projektarealet som minimum bliver ekstensiveret og med forbud mod dyrkning, gødskning og behandling med sprøjtemidler. Der vil i alle projekter blive genetableret naturlig hydrologi indenfor projektområdet enten af permanent karakter eller periodevis med variationer hen over året.

De foreslåede ændringer betyder, at ordningen bliver udvidet til at omfatte fire indsatser.

- i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki:

Bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter udstedes med hjemmel i CAP-loven. Desuden skal bekendtgørelsen være i overensstemmelse med de beskrevne rammer for ordningen i den danske CAP-plan. Projekter der reducerer landbrugets udledning af kvælstof til vandmiljøet medvirker til implementering af vandrammedirektiver. Alle indsatser på ordningen er desuden en del af den tredje generation af vandområdeplaner og omfattet indsatsprogrambekendtgørelsen.

- planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

Ordningen består af kollektive frivillige virkemidler til reduktion af landbrugets udledning af kvælstof, klimagasser og fosfor samt forbedring af fysiske forhold i vandløb afhængig af indsats. Der er i vandområdeplanerne og indsatsprogrambekendtgørelsen opgjort en forventet effekt fra de enkelte indsatser, som skal være opnået i 2027.

- miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

Indsatserne under ordningen skal bidrage til at mindske landbrugets påvirkning af vandmiljøet og klimaet samt forbedre den fysiske tilstand af vandløb. Indsatserne vil i et vist omfang også have en positiv påvirkning af naturgrundlaget

- planens eller programmets relevans for gennemførelse af anden miljølovgivning (f.eks. planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

Ordningen og de foreslåede ændringer bidrager til at gennemføre tredje generation af vandområdeplaner og den danske implementering af vandrammedirektivet.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, der kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

- indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet:

De foreslåede ændringer vurderes at have betydning for indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet, da det bliver muligt for kommuner og Naturstyrelsens lokale afdelinger at søge om tilskud til to nye indsatser. Fosforindsatsen er kun ny i den forstand, at det ikke har været muligt at søge om tilskud til fosforvådområder i 2023, mens det før 2023 var muligt under den særskilte fosforvådområdeordning. Det er dog forventningen, at antallet af nye projekter vil blive begrænset pga. af, at tilskudspuljen til fosforvådområder og projekter om restaurering af ådale er begrænset i størrelse. De fosforbelastede søer og vandløb, der bliver påvirket af projekter under de to nye indsatser, vil blive påvirket positivt miljømæssigt. Påvirkningen vil desuden være af permanent karakter, da projektarealet bliver omfattet af en servitut med bestemmelser om at fastholde tilstanden som følge af gennemførelse af projektet.

- indvirkningens kumulative karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have indvirkning på miljøet med hensyn til indvirkningens kumulative karakter, da der er tale om frivillige kollektive virkemidler med en positiv miljøeffekt.

- indvirkningens grænseoverskridende karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have grænseoverskridende karakter, da effekten af de to nye indsatser er lokal og målrettet den enkelte sø eller vandløb.

- faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):

De foreslåede ændringer vurderes ikke at medføre fare for menneskers sundhed og miljøet, da der er tale om frivillige kollektive virkemidler med en positiv miljøeffekt.

- indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, der kan blive berørt):

De foreslåede ændringer vedrører udpegede søer og vandløb, der henholdsvis er fosforpåvirkede eller med behov for fysisk forbedring.

- værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af

-Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv

-Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier

-Intensiv arealudnyttelse:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for særligt karakteristiske naturtræk, kulturarv, eller at overskride miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier, eller for intensiv arealudnyttelse, da ændringerne understøtter miljøforbedringer.

- indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan, da de understøtter miljøforbedringer.